26. 6. 2001

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Sirotčí důchod

Sirotčí důchod je poskytován nezaopatřenému dítěti a je koncipován jako náhrada za příjmy, které dítěti plynuly od zemřelého rodiče, osvojitele či jiné osoby, která nahrazovala péči rodičů.

Sirotčí důchod je poskytován nezaopatřenému dítěti a je koncipován jako náhrada za příjmy, které dítěti plynuly od zemřelého rodiče, osvojitele či jiné osoby, která nahrazovala péči rodičů.

První podmínkou pro vznik nároku je tedy nezaopatřenost dítěte. Za nezaopatřené dítě se pro účely posuzovaní vzniku nároku na sirotčí důchod považuje dítě do skončení povinné školní docházky, a poté, nejdéle však do 26. roku věku, jestliže se buď soustavně připravuje na budoucí povolání, nebo se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání, nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, nebo z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost. Po skončení povinné školní docházky se do 18. roku věku považuje za nezaopatřené dítě také dítě, které je vedeno v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání a nemá nárok na hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání, s výjimkou případu, kdy mu hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání nenáleží z důvodů, že bez vážných osobních nebo rodinných důvodů odmítl nastoupit do vhodného zaměstnání nebo na rekvalifikaci pro nové vhodné zaměstnání anebo neplnil po delší dobu podstatné povinnosti při rekvalifikaci či úmyslně mařil součinnost s úřadem práce při zprostředkování zaměstnání nebo v posledních šesti měsících opětovně ukončil zaměstnání sám bez vážných důvodů, nebo s ním v této době bylo zaměstnání ukončeno pro neuspokojivé pracovní výsledky nebo pro porušování povinností vyplývajících ze zaměstnání.
Další podmínkou pro vznik nároku je smrt rodiče (osvojitele) dítěte nebo osoby, která převzala dítě do péče nahrazující péči rodičů a dítě na ni bylo v době její smrti převážně odkázáno výživou, kterou nemohli ze závažných důvodů zajistit jeho rodiče. Třetí podmínkou pro vznik nároku nezaopatřeného dítěte je existence skutečnosti, že rodič (osvojitel) nebo osoba nahrazující péči rodičů byli poživateli starobního, plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu nebo ke dni smrti splnili podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod anebo zemřeli následkem pracovního úrazu.

Osiřelé nezaopatřené dítě má, pokud jsou splněny zákonem stanovené podmínky, nárok na sirotčí důchod po každém z rodičů (osvojitelů) nebo osobě nahrazující péči rodičů. Vznik nároku je však vyloučen v případě smrti pěstouna nebo jeho manžela.

Nárok na sirotčí důchod zaniká osvojením. Pokud oboustranně osiřelé dítě osvojí jen jedna osoba, zaniká nárok na ten sirotčí důchod, který náležel po osobě, kterou osvojitel nahradil. V zákoně je zmíněna možnost znovuobnovení nároku na sirotčí důchod a to v případě, že dojde ke zrušení osvojení. Po zrušení osvojení vznikne tedy nárok znovu, a to ve výši, v jaké by náležel, kdyby byl vyplácen ke dni zrušení osvojení.

Pevnou složku sirotčího důchodu tvoří základní výměra, která je 1310 Kč měsíčně. Výše procentní výměry sirotčího důchodu činí 40% procentní výměry starobního nebo plného invalidního důchodu, na který měl nebo by měl nárok zemřelý v době smrti, nebo 40% procentní výměry částečného invalidního důchodu po poživateli tohoto důchodu, který ke dni smrti nesplňoval podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod nebo podmínky nároku na starobní důchod.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Novela stavebního zákona: přehled změn a dopadů do praxe po dokončení legislativního procesu
- Energetická náročnost budovy jako cenotvorný faktor
- Přechodná ustanovení novely stavebního zákona – co s vydaným závazným stanoviskem a JES?
- Koncentrace řízení v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu
- Aktuální závěry ÚS a ESLP k právům biologického otce (První část – judikatura Ústavního soudu ČR)
- Podílové spoluvlastnictví manželů po rozsudku SDEU ve věci C-300/25 Duftošek
- Předkupní právo jako možná past
- Sleva z kupní ceny vadné nemovitosti podle aktuální judikatury Nejvyššího soudu
- Povinnosti transparentnosti podle AI Actu
- Když rodič nepředá dítě - náhradní péče a úhrada nákladů podle novely rodinného práva
- Objektivizace náhrady nemajetkové újmy na zdraví a vliv mezinárodního prvku v rozhodovací praxi